



PĒTĪJUMA 1.DAĻA

„ŪDENSOBJEKTU UN KRASTMALU ĀRPUS RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA UN TĀ AIZSARDZĪBAS ZONAS TERITORIJAS IZPĒTE” VEIKŠANAS METODIKA

PROJEKTS:

Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte

PASŪTĪTĀJS:

Rīgas domes pilsētas attīstības departaments

Reģ. Nr.90000056484, Amatu iela 4, Rīga, LV-1050

Tālr.67105452, fakss 67012949, e-pasts: pad@riga.lv, www.rdpad.lv

IZPILDĪTĀJS:

SIA „METRUM”

Reģ. Nr.40003388748, Elizabetes iela 20, Rīga, LV-1050

Tālr.67609020, fakss 67609044, e-pasts: metrum@metrum.lv, www.metrum.lv

LĪGUMS:

14.08.2013. Nr.DA-13-101-IĻ (Pasūtītāja), Nr.90-13-00016 (Izpildītāja)

Sagatavots: 22.08.2013.

Fotoattēli: SIA „METRUM”, 2013

PĒTĪJUMA SASTĀVS:

1.daļa	<ul style="list-style-type: none">■ „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” veikšanas metodika
2.daļa	<ul style="list-style-type: none">■ Esošās situācijas analīzes apkopojums un secinājumi par Rīgas pilsētas ūdensobjektiem un tiem piegulošajām teritorijām■ Līdz šim izstrādāto teritorijas plānošanas dokumentu analīzes apkopojums un secinājumi■ Starptautiskās prakses piemēru analīzes apkopojums un secinājumi
3.daļa	<ul style="list-style-type: none">■ Priekšlikumi jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādei (Funkcionālā zonējuma noteikšana un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izstrāde ūdens teritoriju un to krastmalu saglabāšanas un attīstības nodrošināšanai)
4.daļa	<ul style="list-style-type: none">■ „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” gala ziņojums

SATURA RĀDĪTĀJS

I Vispārīgs apraksts.....	4
II Mērķis	4
III Darbā izmantojamās metodes un veicamie uzdevumi	4
IV Sadarbība ar pašvaldību.....	6
V Spēkā esošo normatīvo aktu un līdz šim izstrādāto teritorijas plānošanas dokumentu un plānu analīze ...	7
VI Esošās situācijas analīze.....	9
VII Priekšlikumu izstrāde.....	10

I Vispārīgs apraksts

Ūdens teritorijas ir būtiska Rīgas pilsētas daļa, kam piemīt ne tikai nozīmīgs dabas ekosistēmas un ainavas, bet arī sabiedrībai nozīmīgs funkcionāls, estētisks un ekonomisks potenciāls. Līdzšinējā plānošanas praksē ūdens telpas un krastmalu attīstība skatīta vairāk kā ierobežojama darbība un tā nav mērķtiecīgi plānota, izņemot Rīgas Vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas jaunus noteikumus. Ārpus Rīgas Vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas plānošanas kontekstā ūdens teritorijas līdz šim nav skatītas.

Arī valsts līmenī nav izveidota detalizēta ūdensobjektu klasifikācija, kas pēc vienotiem principiem sakārtotu, strukturētu un plānotu ūdensobjektu saglabāšanu un attīstību. Izstrādājot priekšlikumus, tie tiks balstīti uz jaunākajiem normatīvajiem aktiem – Teritorijas attīstības plānošanas likumu un 30.04.2013. MK noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”, līdz ar kuriem ir ieviestas izmaiņas teritorijas plānojuma saturā un teritorijas attīstības plānošanas sistēmā kopumā Latvijā.

II Mērķis

Viens no Rīgas pilsētā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem ir vienotas ūdens telpiskās struktūras izveide, izmantojot integrētu plānošanas pieeju.

Pētījuma „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” izstrādes **mērķis** ir: izvērtējot ūdens teritoriju un krastmalu esošo situāciju un to potenciālu, atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu bāzei, izstrādāt jaunā Rīgas teritorijas plānojuma risinājumus ūdens teritorijām ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas.

Vienlaicīgi jānodrošina kvalitatīvu un pamatotu risinājumu sagatavošana „Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskajam plānojumam”, kas tiks izstrādāts Rīgas teritorijas plānojuma konceptuālās daļas ietvaros. Pētījuma ietvaros izstrādātie priekšlikumi par funkcionālo zonējumu un atsevišķi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu punkti vēlāk var tikt integrēti jaunajā Rīgas teritorijas plānojumā.

III Darbā izmantojamās metodes un veicamie uzdevumi

Sagatavojot projektu, SIA „Metrum” darba procesā tiks izmantotas vairākas metodes:



- (1) **Iepriekš izstrādāto pētījumu un dokumentu analīzes metode** – pētījuma veikšanas gaitā tiks izvērtēti Rīgas pilsētas, Latvijas un ārvalstu līdz šim izstrādātos pētījumus, kuros tiek analizēti dažādi ar ūdens teritoriju un to krastmalu izmantošanu un plānošanu saistīti aspekti. Kā pamats pētījumā iekļaujamiem risinājumiem var kalpot Rīgas pašvaldības jau veiktie detalizētākie pētījumi par Rīgas

ūdensobjektiem – ūdensobjektu ekspluatācijas un apsaimniekošanas noteikumi, piemēram, Daugavai, Ķīšezeram un Juglas ezeram. Dokumentu analīzes metode tiks pielietota arī, lai izvērtētu gan spēkā esošos Rīgas pilsētas plānošanas dokumentus, gan ārvalstu plānošanas dokumentus un ūdens teritoriju attīstības piemērus.

- (2) **Statistiskās analīzes metode** – metode pētījuma izstrādes gaitā tiks pielietota, apkopojot un analizējot gan kvantitatīvos, gan arī kvalitatīvos rādītājus, piemēram, izvērtējot piesārņojumu un ūdens sanitāro stāvokli ūdensobjektos.
- (3) **Telpiskās analīzes metode** tiks pielietota, izveidojot ģeotelpiskās informācijas datu bāzi. Telpiskie dati tiks veidoti no dažādiem datu avotiem un ar to palīdzību tiks veikta dažādu informācijas slāņu analīze. Galvenie datu avoti ir dati no Rīgas pilsētas pašvaldībā pieejamām ģeotelpiskajām datu bāzēm. Datu bāze tiks izmantota, lai, pirmkārt, analizētu informāciju telpā, un, otrkārt, izstrādātu pētījuma ietvaros nepieciešamās grafiskās daļas kartes un plānus.

Grafiskās daļas materiāli izstrādājami, ņemot vērā 30.04.2013. MK noteikumus Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (spēkā no 22.05.2013.), izmantojot topogrāfiskā plāna pamatni ar mēroga precizitāti 1:2000, un apkopojot grafiskās daļas materiālus atsevišķā pētījuma sadaļā.

Atsevišķos gadījumos, kad nebūs pieejami kvalitatīvi kartogrāfiskie dati vai ir nepietiekama cita veida informācija par objektu, tiks veikta objekta apskate dabā, iegūstot vizuālu priekšstatu par konkrētās vietas esošo izmantošanu. Teritoriju apsekošana dabā tiks veikta gan veicot esošās situācijas analīzi, lai precizētu teritoriju esošo izmantošanu, gan izstrādājot teritoriju turpmākās izmantošanas priekšlikumus, lai noteiktu konkrētu teritoriju un ūdensobjektu attīstības potenciālu. Lai precizētu informāciju par esošajām un potenciālajām publiskās piekļuves vietām pie ūdensobjektiem, par peldvietām (t.sk. neoficiālajām) vai nepieciešamajām gājēju takām ūdensobjektu tuvumā, var izmantot apkaimes iedzīvotāju interviju metodi.

Pētījuma izstrādes darba procesā tiks organizētas regulāras tikšanās ar „Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskā plānojuma” darba grupu un Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes speciālistiem, kā arī ar Rīgas brīvostas un citiem pašvaldības speciālistiem pēc nepieciešamības.

Lai sasniegtu pētījuma „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” izstrādes mērķi, tā izstrādes gaitā, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus, kā arī citus saistošos dokumentus (plānošanas dokumentus, pētījumus, publikācijas u.tml.), tiks veikti vairāki **uzdevumi**:

- 1) Veikta Rīgas pilsētas ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas esošās situācijas analīze;
- 2) Veikta starptautiskās prakses piemēru analīze, izvērtējot citu valstu pieredzi ūdens teritoriju un krastmalu plānošanā;
- 3) Veikta līdz šim izstrādāto ūdensobjektu teritoriju plānošanas dokumentu un spēkā esošo normatīvo aktu analīze;
- 4) Pētījuma ietvaros tiks apskatīti gan publiskie ūdeņi, gan citi ūdensobjekti, kas atrodas Rīgas pilsētas teritorijā, tiks izvērtēts un noteikts to attīstības potenciāls, izstrādāts priekšlikums ūdensobjektu kategorijām un atbilstoši tam klasificēti visi Rīgas pilsētas ūdensobjekti, t.sk. renaturalizējamie ūdensobjekti vai to posmi;
- 5) Noteikts ūdeņu teritoriju un krastmalu perspektīvais funkcionālais zonējums un izstrādātas šo teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumos iekļaujamās prasības teritoriju aizsardzībai, izmantošanai un/vai apbūvei;
- 6) Noteiktas perspektīvā publiski pieejamās krastmalas un kuģojamie ūdensobjekti, norādot to iespējamo funkcionālo izmantošanu.

Pētījuma „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” izstrādes uzdevumi ir saistīti ar dažādām sfērām, tāpēc tā izstrādei izveidota starpdisciplināra komanda, piesaistot šādus speciālistus:

- Māra Kalvāne, arhitekts un pētījuma vadītājs no SIA „Metrum” puses;
- Inguna Kūliņa, arhitekts;
- Vita Jevdokimova, vides jautājumu speciālists;
- Gunta Ememberga, jurists;
- Armīns Skudra, kartogrāfs;
- Daina Roga, teritorijas plānotājs un pētījuma vadītāja asistents.

IV Sadarbība ar pašvaldību

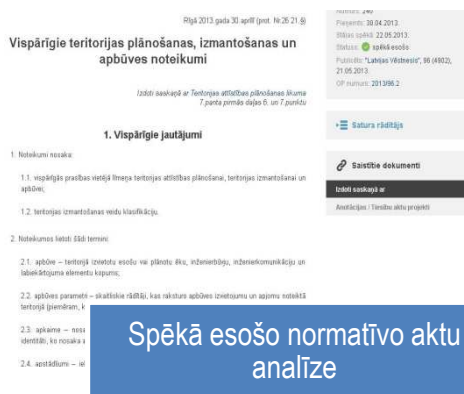
Pētījuma izstrādes laikā plānots organizēt regulāras tikšanās ar pētījuma tiešo pasūtītāju – Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentu, lai pārrunātu ar pētījuma izstrādi saistītos jautājumus, sagatavotu un savlaicīgi iesniegtu nepieciešamos starpziņojumus un gala ziņojumu par pētījumu. Pēc nepieciešamības tiks organizētas papildu tikšanās un diskusijas arī ar Rīgas domes Mājokļu un vides jautājumu departamenta speciālistiem, Īpašumu departamenta speciālistiem, Satiksmes departamenta speciālistiem un/vai Izglītības, kultūras un sporta jautājumu departamenta speciālistiem.

Pētījuma izstrādes laikā plānotas četras tikšanās ar „Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskā plānojuma” darba grupu, organizējot sanāksmes vienu reizi mēnesī. Darba grupā izskatāmie jautājumi un pētījuma prezentācijas tiks veidotas ar mērķi iepazīstināt darba grupas locekļus ar pētījuma veikšanas gaitu, savlaicīgi pārrunāt darba gaitā radušos neskaidros jautājumus un dalīties ar viedokļiem.

Tematiskā plānojuma darba grupas sanāksmēs izskatāmie jautājumi – prezentāciju tēmas:

Sanāksme	Laika termiņš	Jautājumi – prezentācijas tēmas (darba uzdevuma punkts)
Darba grupas sanāksme Nr.1	septembra otrā nedēļa	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pētījuma „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” izstrādes metodoloģija (d.uzd. 5.1.1.); ■ Spēkā esošo normatīvo aktu apskats (d.uzd.p. 3.1.1.; 3.1.5.); ■ Ūdensobjektu klasifikācijas priekšlikumi (d.uzd.p. 3.1.5.);
Darba grupas sanāksme Nr.2	oktobra otrā nedēļa	<ul style="list-style-type: none"> ■ Esošās situācijas analīzes apkopojums un secinājumi par Rīgas pilsētas ūdensobjektiem un tiem piegulošajām teritorijām (d.uzd.p. 3.1.6.); ■ Līdz šim izstrādāto teritorijas plānošanas dokumentu analīzes apkopojums un secinājumi (d.uzd.p. 3.1.2.; 3.1.3.); ■ Starptautiskās prakses piemēru analīzes apkopojums un secinājumi (d.uzd.p. 3.1.4.).
Darba grupas sanāksme Nr.3	novembra otrā nedēļa	<ul style="list-style-type: none"> ■ RVC AZ TIAN un RTP TIAN iekļauto noteikumu un risinājumu pārskats un ūdensobjektu noteikumu sadaļu salīdzinājums (d.uzd.p. 3.1.21.); ■ Ūdens teritoriju, krastmalu un sauszemes teritoriju, kas atrodas tiešā ūdensobjekta tuvumā, izmantošanas, apbūves un vides veidošanas noteikumu un funkcionālā zonējuma priekšlikumi (d.uzd.p. 3.1.14.; 3.1.15.; 3.1.16.; 3.1.17.; 3.1.18.; 3.1.19.; 3.1.20.); ■ Perspektīvās publiskās piekļuves vietas pie ūdensobjektiem un kuģošanas ierobežojumu priekšlikumi Rīgas ūdensobjektos (d.uzd.p. 3.1.7.; 3.1.8.; 3.1.9.; 3.1.10.; 3.1.11.; 3.1.12.; 3.1.13.).
Darba grupas sanāksme Nr.4	decembra otrā nedēļa	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pētījuma „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” rezultātu apkopojums un izstrādāto priekšlikumu praktiskā pielietojamība (d.uzd.p. 3.1.22.; 5.1.4.)

V Spēkā esošo normatīvo aktu un līdz šim izstrādāto teritorijas plānošanas dokumentu un plānu analīze



Spēkā esošo normatīvo aktu analīze



Teritorijas plānošanas dokumentu analīze



Vēsturisko kartogrāfisko materiālu un plānošanas dokumentu izpēte



Starptautiskās prakses piemēru apkopošana un analīze

1) Spēkā esošo normatīvo aktu analīze

Rīgas Teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam realizācijas laikā (2006.–2013.gads) ir pieņemti vairāki teritorijas plānošanā un būvniecībā būtiski normatīvie akti – Teritorijas attīstības plānošanas likums (spēkā no 01.12.2011.) un 30.04.2013. MK noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (spēkā no 22.05.2013.) – kas būtiski ietekmē teritorijas plānojuma dokumenta saturu un teritorijas attīstības plānošanas sistēmu kopumā Latvijā. Veicot pētījumu „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” un, it īpaši, izstrādājot priekšlikumus jaunā Rīgas Teritorijas plānojuma izstrādei, tie jābalsta uz normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Veicot analīzi, spēkā esošie normatīvie akti grupējami atbilstoši normatīvo aktu specializācijai, atzīmējot būtiskākos normatīvā akta nosacījumus un ierobežojumus, kas attiecināmi uz Rīgas pilsētas ūdensobjektu turpmāko plānošanu, ekspluatāciju un attīstību.

Pētījuma izstrādei aktuālie normatīvie akti:

- Civillikums;
- Ūdens apsaimniekošanas likums;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Aizsargjoslu likums;
- Būvniecības likums;
- Vides aizsardzības likums;
- Likums „Par piesārņojumu”;
- Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
- LR MK 30.04.2013. noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”;
- LR MK 22.08.2006. noteikumi Nr. 690 „Noteikumi par Rīgas brīvdostas robežu noteikšanu”;
- LR MK 03.06.2008. noteikumi Nr.406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika”;
- LR MK 12.03.2002. noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”;

- LR MK 10.01.2012. noteikumi Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība”;
- LR MK 31.05.2011. noteikumi Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”;
- LR MK 06.07.2010. noteikumi Nr.608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”;
- LR MK 24.11.2009. noteikumi Nr.1354 „Noteikumi par sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu kartēm un plūdu riska pārvaldības plānu”;
- LR MK 13.06.2006. noteikumi Nr.475 „Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība”;
- LR MK 19.10.2004. noteikumi Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību”;
- LR MK 22.12.2009. noteikumi Nr.1620 „Noteikumi par būvju klasifikāciju”;
- LR MK 28.10.1997. noteikumi Nr.363 „Ostu hidrotehnisko būvju speciālie būvnoteikumi”;
- LR MK 16.03.2010. noteikumi Nr.261 „Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvēšanas kārtība”;
- LR MK 23.08.2005 noteikumi Nr.631 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-05 „Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves”;
- LR MK 15.06.1999 noteikumi Nr.214 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-99 „Kanalizācijas ārējie tīkli un būves”;
- RD 01.07.2003. saistošie noteikumi Nr.48 „Īslaicīgās lietošanas būvju – tirdzniecības kiosku un paviljonu, sezonas terašu un nojumju izvietojuma un ekspluatācijas noteikumi”;
- RD 15.01.2013. saistošie noteikumi Nr.204 „Rīgas pilsētas apstādījumu uzturēšanas un aizsardzības saistošie noteikumi”;
- RD 08.07.2008. saistošie noteikumi Nr.125 „Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumi” u.c.

2) Teritorijas plānošanas dokumentu analīze

2.1. Hierarhiski augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu analīze, izvērtējot tajos noteikto mērķu sasniegšanas iespējas Rīgas pilsētas teritorijā:

- Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.gadam;
- Rīgas plānošanas reģiona plānošanas dokumenti (Telpiskais plānojums un Attīstības programma).

2.2. Rīgas pilsētas izstrādāto teritorijas plānošanas dokumentu un attīstības koncepciju analīze, ar mērķi sagatavot priekšlikumus to integrēšanai jaunajā Rīgas teritorijas plānojumā:

- Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam;
- Rīgas attīstības programma 2010.-2013.gadam;
- Rīgas teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam;
- Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojums;
- Rīgas pilsētas virszemes ūdensobjektu apsaimniekošanas koncepcija 2008.-2013.gadam;
- Rīgas peldvietu un aktīvās atpūtas zonu labiekārtošanas koncepcija 2007.-2010.gadam;
- Rīgas vides programma (projekts) 2011.-2017.gadam;
- Rīgas pilsētas virszemes ūdeņu ietekmju novērtēšana, novēršana un ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana;
- Daugavas akvatorijas raksturojums (posmā no Rīgas robežas līdz Vanšu tiltam) un ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (2012.gads);
- Ķīšezera raksturojums un tā ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (2011.gads);
- Juglas ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (1999.gads);
- Degradēto teritoriju un objektu apsekojums Rīgā (2012.gads);
- Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības novērtēšanas metodoloģija Rīgas apkaimju līmenī (2011.gads);
- Rīgas akvatoriju krastmalu attīstības studija (2011.gads);
- Priekšlikumi un rekomendācijas Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu grozījumiem ūdens teritoriju un krastmalu izmantošanai (2010.gads);

- Detālplānojumi un lokālplānojumi, kuru teritorijās atrodas vai tie robežojas ar ūdensobjektiem u.c.

3) Vēsturisko kartogrāfisko materiālu un plānošanas dokumentu izpēte

Lai noteiktu pēdējo 50-100 gadu laikā pārveidoto ūdensobjektu vēsturisko izvietojumu, šodienas topogrāfiskā plāna pamatne jāsavieto ar vēsturiskajiem kartogrāfiskajiem materiāliem, kas sniedz informāciju par virszemes ūdens objektiem Rīgas pilsētā 20.gs. sākumā un vidū, jo attīstoties lielmēroga dzīvojamajiem rajoniem un veicot meliorācijas sistēmu izbūvi un pārkārtošanu Rīgā 20.gs. 50.-80.tajos gados, tika likvidēta lielākā daļa no vēsturiskajām ūdenstecēm. Minētās izpētes daļa jāveic ar mērķi pētījumā noteikt un grafiski attēlot pārveidotos ūdensobjektus vai to posmus, analizējot iespējas un lietderību veikt pārveidoto ūdensobjektu renaturalizāciju.

Kartogrāfisko materiālu datu avoti – Rīgas būvvaldes arhīvs, Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja krājums, Valsts vēstures muzeja krājums u.c.

4) Starptautiskās prakses piemēru apkopošana un analīze

Starptautiskās prakses piemēru izpētes ietvaros jāizvērtē atsevišķu Baltijas jūras reģiona piejūras pilsētu teritoriju plānošanas dokumentus, kuros ir risināti ūdens teritoriju un to krastmalu attīstības jautājumi. Minētais izvērtējums jāveic ar mērķi rast labus piemērus gan teritorijas plānošanas, gan ūdensobjektu renaturalizācijas, gan lietus ūdeņu novadīšanas, gan labiekārtošanas un arhitektonisko risinājumu jomā, lai kvalitatīvi sagatavotu priekšlikumus to iespējamai integrēšanai vai ideju pārņemšanai jaunajā Rīgas teritorijas plānojumā.

VI Esošās situācijas analīze

Esošās situācijas analīzes ietvaros jāapskata publiskie un citi ūdensobjekti, kas atrodas Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā (ārpus Rīgas Vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas), vai var ietekmēt to stāvokli, piemēram, citas Daugavas vai Lielupes upes baseina ūdensteces vai ūdenstilpes. Kvalitatīvi un vispusīgi veikta esošās situācijas analīze kalpos par pamatu turpmāko risinājumu un priekšlikumu izstrādei, kas nepieciešami jaunā Rīgas Teritorijas plānojuma izstrādei.

Esošās situācijas analīzes veikšanai jāizmanto pēc iespējas aktuālāki kartogrāfiskie dati (ar mēroga precizitāti ne mazāku par 1:2000), kā arī pieejamās ortofoto kartes, kas var sniegt pēc iespējas pilnīgāku informāciju par esošo situāciju. Atsevišķos gadījumos, kad nav pieejami kvalitatīvi kartogrāfiskie dati vai ir nepietiekama arī cita veida elektroniska vai papīra formāta informācija, nepieciešams veikt objekta apskati dabā, iegūstot vizuālu priekšstatu par konkrētās vietas esošo izmantošanu.

Jāizvērtē pazemē daļēji vai pilnīgi novirzīto ūdensobjektu renaturalizācijas iespējas, veicot minēto objektu esošā stāvokļa padziļinātu izpēti un, ja nepieciešams, apsekojumu dabā.

Ūdensobjektu esošā stāvokļa izvērtējums jāveic ar mērķi noteikt to attīstības potenciālu, izvērtējot to ekoloģiskās funkcijas, ainaviskās vērtības, krastu izmantošanas iespējas, kuģošanas iespējas, peldvietu izveides iespējas, ūdens sanitāro stāvokli, ūdens novadīšanas funkcijas u.c.

Esošās situācijas grafiskās daļas plānā jāietver šāda informācija:

- esošās publiskās piekļuves vietas pie ūdensobjektiem (kājāmgājējiem; ar autotransportu; ar ūdenstransportu);
- esošās atpūtas vietas pie ūdens un publiskās peldvietas (t.sk. pie Rīgas jūras līča); tuvumā esošie autostāvlaukumi;
- publiski pieejamās, daļēji publiski pieejamās (Rīgas ostas) un slēgtās (privātās) kuģu, jahtu un laivu piestātnes; iespēja ielaist laivu ūdenī no krasta;
- Rīgas ostas teritorija un kuģošanai piemērotās ūdeņu teritorijas (kuģošanas maršruti);
- piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas un piesārņojuma avoti ūdensobjektu krastos;
- esošās peldbūves un ūdeņu teritorijas, kurās saskaņā ar Rīgas TP TIAN ir atļauts izvietot peldbūves;
- mākslīgi nostiprinātās (izbūvētās) krastmalas;
- krasta erozijas skartie krastmalu posmi, applūstošās un citas riska teritorijas;
- īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;

- maģistrālās inženierkomunikācijas, tilti u.c. transporta infrastruktūras inženierbūves;
- aizsargjoslas un citi aprobežojumi.

VII Priekšlikumu izstrāde

1) Ūdensobjektu klasifikācijas priekšlikumu izstrāde

30.04.2013. MK noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (spēkā no 22.05.2013.) nosaka teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju, kas jāpielieto izstrādājot arī jauno Rīgas teritorijas plānojumu. Minētajā klasifikācijā ar atsevišķu kodu ir izdalīta „Ūdenssaimnieciska teritorijas izmantošana” (kods 23001) un „Ūdens telpas publiskā izmantošana” (kods 24003), kas ir noteikta pie teritorijas izmantošanas veidu grupas – „Publiskā ārtelpa”. Vienlaicīgi Latvijā pastāv arī citi ūdensobjektu iedalījumi atsevišķas grupās vai klasifikācijas, kas nav tieši saistītas ar teritorijas plānošanu.

Pētījuma ietvaros ir jāveic Latvijā un/vai ārvalstīs esošo ūdensobjektu klasifikāciju analīze un salīdzinājums, kā arī balstoties uz veikto esošās situācijas analīzi, jāizstrādā Rīgas pilsētas ūdens objektu klasifikācija, izveidojot atsevišķas ūdensobjektu kategorijas, ar mērķi jaunajā Rīgas teritorijas plānojumā izstrādāt katrai ūdensobjektu kategorijai detalizētus teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

2) RVC AZ TIAN un RTP TIAN iekļauto noteikumu un risinājumu pārskats un ūdensobjektu noteikumu sadaļu salīdzinājuma sagatavošana

Pētījuma ietvaros jāgatavo RVC AZ TIAN un RTP TIAN iekļauto noteikumus un risinājumu pārskats un ūdensobjektu noteikumu sadaļu salīdzinājums, izvirzot priekšlikumus par punktiem, kuros jāveic noteikumu savstarpējā saskaņošana.

3) Ūdens teritoriju, krastmalu un sauszemes teritoriju, kas atrodas tiešā ūdensobjekta tuvumā funkcionālā zonējuma priekšlikumu izstrāde

30.04.2013. MK noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” nosaka funkcionālo zonu iedalījumu (t.sk. „Ūdeņu teritorija”), nenosakot šo teritoriju apakšzonas. Izstrādājot pētījumu, jānosaka Rīgas pilsētas „Ūdeņu teritoriju” apakšzonas, tās atbilstoši indeksējot pētījuma grafiskajā daļā, kas vēlāk var tikt integrēts jaunajā Rīgas teritorijas plānojumā. Vienlaicīgi jāizstrādā arī funkcionālā zonējuma priekšlikumi krastmalām un sauszemes teritorijām, kas atrodas tiešā ūdensobjekta tuvumā, galveno uzmanību vēršot pašvaldības īpašumā esošajām krastmalu teritorijām un publiski izmantojamām krastmalu teritorijām (perspektīvās „Apstādījumu un dabas teritorijas” un „Publiskās apbūves teritorijas”).

Izvērtējot ainaviskos, funkcionālos un ekoloģiskos aspektus, jāizstrādā priekšlikumi par renaturalizējamiem ūdensobjektiem vai to posmiem. Renaturalizējamos ūdensobjektiem vai to posmus jānosaka kā perspektīvās ūdeņu teritorijas, izdalot atsevišķu apakšzonu funkcionālā zonējuma plānā.

4) Ūdens teritoriju, krastmalu un sauszemes teritoriju, kas atrodas tiešā ūdensobjekta tuvumā, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu priekšlikumu izstrāde

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu priekšlikumu struktūra jāizstrādā ņemot vērā 03.02.2009. MK noteikumu Nr.108 „Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi” prasības.

Noteikumu sadalā jāietver šādas prasības:

- prasības ūdensobjektu saglabāšanai, izmantošanai un piekļuves nodrošināšanai, plānojot jaunu apbūvi vai transporta inženierinfrastruktūras izbūves gadījumā;
- prasības peldvietu, kuģu, jahtu un laivu piestātņu ierīkošanai un nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšanai;
- principi, cik tālu ūdensobjektā var izvirzīt infrastruktūras būves un objektus;
- specifiski tehniskie rādītāji, kas piemērojami ūdeņu teritorijās;
- prasības ūdensobjektu vai to posmu renaturalizācijai, nosakot prioritāri renaturalizējamo ūdensobjektu secību;

- prasības Rīgas teritorijas plānojuma detalizācijai, nosakot teritorijas, kurām piemērojama lokālpilnoņuma procedūra, norādot to izstrādes prioritāro secību.

5) Perspektīvās publiskās piekļuves vietas pie ūdensobjektiem un kuģošanas ierobeņojumu priekšlikumu izstrāde Rīgas ūdensobjektos

Plānojot publiskās piekļuves vietas pie ūdensobjektiem, galvenā uzmanība jāvērs pašvaldības īpašumā esošajām krastmalu teritorijām. Jānosaka prasības piekļuves nodrošināšanai un jāizstrādā krastmalu labiekārtojuma ieteicamie šķērsprofili, izvērtējot nepieciešamību nodrošināt publisko pieejamību, krasta aizsardzību pret eroziju un ūdensteču caurteces saglabāšanu.

Kuģošanas ierobeņojumi var būt sezonāla, ātruma ierobeņojošie vai kontekstā ar piesārņojuma līmeni ūdensobjektā.

Izvērtējot esošās un plānojot perspektīvās peldvietas, jānosaka to ietilpība un minimālās prasības infrastruktūras attīstībai krastā.

Plānotās situācijas grafiskās daļas plānā, papildus plānotajam teritorijas funkcionālajam zonējumam, jāietver šāda informācija:

- perspektīvās publiskās piekļuves vietas pie ūdensobjektiem (kājāmgājējiem; ar autotransportu; ar ūdenstransportu);
- perspektīvās atpūtas vietas pie ūdens un publiskās peldvietas (t.sk. pie Rīgas jūras līča);
- perspektīvās publiski pieejamās kuģu, jahtu un laivu piestātnes;
- Rīgas ostas teritorija un ūdensobjektu daļas, kurās ierobeņojama kuģošana;
- ūdeņu teritorijas, kurās atļauts izvietot peldbūves (t.sk. peldmājas);
- renaturalizējamie ūdensobjekti vai to posmi;
- īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;
- maģistrālās inženierkomunikācijas, tilti u.c. transporta infrastruktūras inženierbūves;
- aizsargjoslas un citi aprobeņojumi;
- teritorijas, kurām piemērojama lokālpilnoņuma procedūra.